

Ispunjavanje obaveza

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkali

20. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 8. decembar 2017.

Hvala Allahu Koji je ispunio Svoje obećanje, i nadahnuo čovjeka Svojom uputom i razboritošću, i pohvalio one Svoje robove koji čuvaju emanete i ispunjavaju ugovore. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i onaj koji je najviše držao do obećanja i ugovora i najviše cijenio dobročinstvo i blagodarnost, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, uzeo je od ljudi, dok su još bili u kičmi svog oca Adema, zavjet da će samo Njega obožavati i da Mu nikoga kao druga neće pripisivati. Uzvišeni kaže: "I kad je Gospodar tvoj iz kičmi Ademovih sinova izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: 'Zar Ja nisam Gospodar vaš?', oni su odgovarali: 'Jesi, mi svjedočimo', i to zato da na Sudnjem danu ne reknete: 'Mi o ovome ništa nismo znali.'" (El-A'raf, 172)

On je poslao Svoje poslanike s radosnom viješću i opomenom i učinio je učenjake nasljednicima vjerovjesnika i uzeo je od njih zavjet da će prenositi znanje i da ga neće kriti od ljudi. Allah kaže: "A kada je Allah uzeo obavezu od onih kojima je Knjiga data da će je sigurno ljudima objašnjavati da neće iz nje ništa kriti, oni su je, poslije, za leđa svoja bacili i nečim što malo vrijedi zamijenili; a kako je ružno to što su u zamjenu dobili!" (Ali Imran, 187).

Uzvišeni je vjernicima naredio da ispunjavaju obaveze, rekavši: "O vjernici, ispunjavajte obaveze!" (El-Maida, 1)

El-vefā – ispunjavanje obaveza, ugovora, plod je plemenite ćudi, lijepog ponašanja i jedno od svojstava bogobojažnih ljudi, koje podrazumijeva ispunjavanje emaneta, njegovanje ljubavi i čuvanje prava.

Međuljudska saradnja i izgradnja prisnih ljudskih veza nezamisliva je bez ispunjavanja obaveza, i to je ono za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista odgovarati!” (El-Isra, 34)

Nosioci ovog pohvalnog svojstva su oni koji ispunjavaju obaveze prema svom Gospodaru, zaustavljaju se kod Njegovih granica, izvršavaju Njegove naredbe i klone se Njegovih zabrana. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, rekao je: “Sve što je Allah dozvolio, zabranio i propisao u Kur’anu smatra se ahdom – obavezom.” Obavljanje namaza, davanje zekata, dobročinstvo u riječima i djelima, sve to potpada pod “ugovor sa Allahom” i obavezu koja se mora ispuniti. Uzvišeni kaže: “I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete se jedino Allahu klanjati, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti i molitvu obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev vas malo, izopačili i zavjet iznevjerili.” (El-Bekara, 83)

Ispunjavanje obaveza, vjernost – el-vefā posebno je važno prema onima koji imaju svoja prava kod čovjeka, kao što su djeca, braća, supruge i bliski prijatelji. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najvjerniji i najdosljedniji u ispunjavanju obaveza prema bližnjima, suprugama i ashabima. To najbolje vidimo na primjeru njegove supruge Hatidže, radijallahu anha. Hatidža, radijallahu anha, bila je najbolji pomoćnik Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u nošenju teškog bremena da’ve – poziva u Allahovu vjeru, u njenim počecima, pruživši mu moralnu i materijalnu potporu. Bila je najbolja supruga svome mužu. U dva “Sahiha” navodi se da je Džibril došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, dolazi Hatidža sa posudom u kojoj je umak, ili hrana, ili piće. Kada uđe kod tebe, prenesi joj selam od njenog Gospodara i od mene, i obraduj je kućom u Džennetu od šupljeg bisera, u kojoj neće biti buke ni umora.” Rekao je Suhejli: “Ova počast odgovara Hatidžinim

djelima na dunjaluku, njenom predanom izvršavanju obaveza i poslušnosti Allahu i Poslaniku. Nikada Hatidža nije učinila ništa što bi kod njenog muža izazvalo ljutnju i podizanje glasa, dovelo do rasprave ili ga na bilo koji način uznemirilo. Štaviše, ona je svojim lijepim ponašanjem otklanjala od njega svaku brigu i umor, tješila ga u samoći, olakšavala mu svaku teškoću i nevolju i činila sve samo da bi on bio zadovoljan. Stoga je njena nagrada u Džennetu, kojom je obradovana još na ovom svijetu, prikladna spomenutim djelima. Ona nikada nije podigla glas u njegovom prisustvu i nikada ga nije uznemirila.”

Na Hatidžinu vjernost Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzvratio je još većom. Vjerno je čuvao uspomenu na nju, pamtio njene zasluge i iskazivao joj svako poštovanje. Nakon njene smrti, često je govorio o njenim odlikama i zaslugama, raspitivao se o njenim prijateljicama i iskazivao je ljubav prema svemu onome što je ona voljela. U Muslimovom *Sabihu* navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada god bi zaklao ovcu, dio mesa odvajao za Hatidžine prijateljice i govorio je: “Ondesite ovo Hatidžinim prijateljicama.” Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Ni prema jednoj Poslanikovoju supruzi nisam osjećala toliku ljubomoru kao prema Hatidži. Nisam je upamtila, ali Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, toliko je pričao o njoj, znao je čak, u njeno ime, zaklati ovcu, isjeći je i podijeliti njenim prijateljicama, da sam mu jednog dana rekla: ‘Kao da na dunjaluku ne postoji nijedna druga žena osim Hatidže!’, a on mi je blagim tonom kazao: ‘Ona je učinila to i to, ona mi je rodila djecu, ona je...’” (Buhari)

Jednog dana Poslaniku je došla žena koja je dolazila kod Hatidže, radijallahu anha, dok je bila živa, a on joj se silno obradovao, i rekao je svojim ukućanima: “Lijepo je primite, nju je Hatidža puno cijenila i voljela.” Hakim u “Mustedreku”, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Neka starica došla je da posjeti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio kod mene. Upitao ju je: ‘Kako ste? Kako živite? Da li se šta promijenilo od našeg zadnjeg susreta?’, a ona je odgovorila: ‘Dobro smo, Allahov Poslaniče, ti si nam na mjestu naših očeva i majki.’ Kada je ova žena otišla, rekla sam mu: ‘Allahov Poslaniče, otkud

ovolika pažnja prema ovoj starici?”, a on je rekao: ‘Ova žena je dolazila kod nas kada je Hatidža bila živa, a održavanje veza dio je imana.’” Jednog dana Poslanik je odnekud čuo glas Hale, Hatidžine sestre i na njegovom licu ukazala se radost i uzbuđenje. Rekao je: “Bože moj, pa to je Hala bint Huvejlid!” Rekao je Nevevi, Allah mu se smilovao: “U svemu ovome su jasni dokazi utemeljenosti i preporučenosti održavanja veza i poštivanja bliskih prijatelja i bračnih drugova za njihova života i poslije njihove smrti, i poštivanja njihovih porodica.”

O muslimani, mi u Allahovom Poslaniku, u njegovom ispunjavanju obaveza, bračnoj i prijateljskoj vjernosti, održavanju veza i uzvraćanju na dobročinstvo dobročinstvom, imamo divan uzor, a posebno kada se radi o roditeljima za koje je Uzvišeni rekao: “I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite” (En-Nisa, 36). Održavanje veze s roditeljima je pobožno djelo, razgovor s njima je pokornost Allahu, njihova dova je blagoslov. Oni su najpreči da im činiš dobročinstvo, da ne zaboraviš njihovo dobro, da se lijepo ophodiš prema njima i lijepo im se obraćaš, a posebno u starosti, nemoći i potrebi. Sjeti se da si u djetinjstvu bio ukras njihovih života, miomiris njihovih srca, stablo njihove nade, radovali su se tvojoj sreći, tugovali zbog tvojih iskušenja, neumorno upućivali dovu za tebe.

Dobročinstvo prema roditeljima vrednije je od hidžre i džihada na Allahovom putu. Muslim bilježi da je neki čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Došao sam da ti dam prisegu na vjernost, da ću učiniti hidžru tebi i boriti se s tobom na Allahovom putu, nadajući se nagradi od Allaha.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je: “Da li je ijedan tvoj roditelj živ?” “Da”, reče on. “Želiš li zaista nagradu od Allaha?”, upita Poslanik. “Da”, reče on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mu reče: “Vrati se svojim roditeljima, i lijepo se ophodi prema njima.”

Naši dobri prethodnici, Allah njima bio zadovoljan, smatrali su dobročinstvo prema roditeljima vrednijim od bilo kojeg dobrovoljnog ibadeta. Muhammed ibn Munkedir rekao je: “Proveo sam noć držeći u rukama majčino stopalo, a moj brat je proveo

noć u namazu. Svoju noć nikada ne bih zamijenio za njegovu." Buharija u "Edebulmufredu", sa vjerodostojnim lancem, bilježi da je Ibn Omer, radijallahu anhuma, rekao nekom čovjeku: "Bojiš li se Vatre, i da li bi volio da uđeš u Džennet?" "Da, tako mi Allaha", reče on. "Imaš li roditelje?", upita ga. "Imam majku", reče čovjek. Ibn Omer mu reče: "Tako mi Allaha, ako joj se budeš obraćao blagim riječima, i hranio je, a uz to se budeš klonio velikih grijeha, ući ćeš u Džennet."

Dobročinstvo prema roditeljima ne prestaje smrću. Pobožno i čestito dijete uključit će svoje umrle roditelje u svaku svoju sadaku i dobročinstvo iskrenim nijetom, i neće ih zaboraviti u svojim dovama i istigfaru. Buhari bilježi da je Sa'd ibn Ubada, radijallahu anhu, udijelio bašču kao sadaku za svoju umrlu majku, kako bi ispunio njeno pravo, pa je upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahov Poslaniče, moja majka je umrla dok sam bio odsutan, da li će joj koristiti ako udijelim sadaku na njeno ime?" "Da", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Na to čovjek reče: "Posvjedoči, onda, da sam ovu svoju bašču, Mihraf udijelio na njeno ime." U Ebu Davudovoj verziji, čiji lanac je dobar, navodi se da je Sa'd iskopao bunar i rekao: "Ovo je za Sa'dovu majku."

Amir ibn Abdullah ibn Zubejr, radijallahu anhu, rekao je: "Kada je umro moj otac, godinu dana molio sam Allaha oprost za njega."

Na principima Kur'ana i sunneta odgajale su se generacije ashaba i tabiina, a ovo su bili samo neki primjeri njihovog dobročinstva i ispunjavanja obaveza prema majkama i očevima. Njihov spomen sačuvao se do današnjih dana, a ovo plemenito svojstvo krasit će islamski ummet do Sudnjeg dana.

Ummete islama, Allahovi vjerovjesnici bili su i ostali najbolji primjer dosljednosti i ispunjavanja obaveza, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postigao je najviši stepen u tome.

Svoju plemenitu misiju prema ummetu ispunio je tako što je dostavio poslanicu, izvršio emanet, ostavio nas na jasnom putu, čija je noć poput dana, i sačuvao je svoju

“kabal dovü” za Sudnji dan, kao vid űefata – zauzimanja sa svoj ummet. U dva “Sahiha” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki Poslanik ima svoju kabal, primljenu dovü, a ja sam svoju ostavio za Sudnji dan, kao űefat za moj ummet, i ona će obuhvatiti svakog od vas ko umre a ne bude Allahu pripisivao druga.” Buhari u hadisu o űefatu bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zatim ću doći pred Arš i pasti na sedžu svome Gospodaru. Allah, džellešānuhu, nadahnut će me riječima hvale kojima nije nadahnuo nikoga prije mene. Bit će mi rećeno: ‘O Muhammede, podigni glavu, traži i dat će ti se, zauzimaj se i tvoje zauzimanje bit će prihvaćeno.’ Podići ću glavu i reći: ‘Gospodaru moj, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Bit će rećeno: ‘O Muhammede, uvedi u Džennet, od svog ummeta, one koji neće polagati račun, na desnu kapiju, a u isto vrijeme, oni će imati pravo da sa drugim ljudima uđu i na ostala vrata..’”

Cijenjeni vjernici! Ako će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovo učiniti iz ljubavi prema nama i ako je on ispunio svoju obavezu prema nama, onda smo mi dužni izvršavati njegove naredbe i kloniti se njegovih zabrana, postupati po njegovom sunnetu i braniti njegovu vjeru. Rekao je Kadi Ijad o ljubavi prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Znaj da onaj ko nešto ili nekoga voli, on će tome dati prednost nad svim ostalim i uskladit će svoje postupke prema tome. U suprotnom, neće biti iskren u svojoj ljubavi i lažno će se pozivati na nju. Poslanika iskreno vole samo oni na kojima se vide tragovi te ljubavi, a prvi je njegovo slijedenje, postupanje po njegovom sunnetu, slijedenje njegovih riječi i postupaka, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, primjena njegovih etičkih principa u lahkoći i teškoći, u onome što voli i prezire, a dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: ‘Reci: Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je’ (Ali Imran, 31).”

O vjernici, odanost domovini, urođena je svakoj ljudskoj duši i zavjet je o vratu svakog plemenitog čovjeka. Ljudi odani svojoj domovini ispunjavaju svoje obaveze prema njoj, čuvaju njenu sigurnost, brinu o njenim dobrima, rade na njenoj izgradnji

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

i unapređenju, čine sve da sačuvaju njeno jedinstvo, pokoravaju se legalno izabranim vlastima, ispunjavaju svoje obaveze, potpomažu se u dobročinstvu i bogobožnosti, postižući tako opće dobro i korist. Musliman nije odan samo svojoj domovini i zemlji, nego i svetinjama i svim važnim pitanjima koja se tiču muslimana gdje god oni bili, u skladu s Poslanikovim riječima: "Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi i samilosti je kao primjer jednog tijela: kada oboli jedan njegov dio, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice." (Muslim)

Znajte, cijenjeni vjernici, da svoju obavezu prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji nas je, Allahovom dozvolom, izveo iz zablude na Pravi put, i iz tmina na svjetlo, jednim dijelom ispunjavamo donošenjem što više salavata i selama na njega, odazivajući se riječima Uzvišenog: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu i sunnetu najodabranijeg Poslanika.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

